

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
КАЧЕЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Центральная, д. 200, с. Качелино,
Арский муниципальный район, 422013

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КӘЧЕ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Үзәк урам, 200 йорт, Кәче авылы,
Арча муниципаль районы, 422013

Тел. (84366)52-3-93, факс (84366)52-3-93. E-mail:Kach.Ars@tatar.ru

---

**Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге башкарма комитеты
КАРАРЫ**

«27» декабрь 2016 ел

№ 23

Муниципаль мәгълүмат
системаларының эшләве һәм алардан
файдалану тәртибе турындагы
нигезләмәне раслау хакында

«Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль закон, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә тәбәк һәм муниципаль мәгълүмат системаларына бердәм таләпләр турында» 2013 елның 28 ноябрендәге 1091 номерлы каары нигезендә " дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне, Кәче авыл жирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Кәче авыл жирлегенең муниципаль мәгълүмат системаларының эшләве һәм алардан файдалану тәртибе турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Элеге каарны Арча муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Кәче авыл жирлеге башлығы

Т.Д.Закиров

**Кәче авыл жирлеге муниципаль мәгълүмат системаларыннан файдалану
һәм эшләү тәртибе турында**

НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә жирлекнең муниципаль мәгълүмат системаларын гамәлгә керту, эксплуатацияләү һәм исәпкә алу, муниципаль мәгълүмат ресурсларын файдалану, шулай ук муниципаль мәгълүмат ресурсларын яклау тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмә максатлары өчен түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

- мәгълүмат - аларны тапшыру рәвешенә бәйсез рәвештә белешмәләр (хәбәрләр, мәгълүматлар);

- муниципаль мәгълүмат системасы - мәгълүмат базаларында булган һәм аны эшкәртүне тәэмин итә торган, төзелгән, сатып алынган, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән тупланган мәгълүмат технологияләре һәм техник чаралар жыелмасы;

- муниципаль мәгълүмат ресурслары - муниципаль мәгълүмат системаларыннан мәгълүмат;

- муниципаль мәгълүмат системасы операторы - жирле үзидарә органы, аның структур бүлекчәсе (жирлек башкарма комитетының вәкаләтле вазыйфай заты), муниципаль предприятие яисә мәгълүмат системасын эксплуатацияләү, шул исәптән мәгълүмат базасыннан мәгълүматны эшкәртү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы учреждение (алга таба - оператор);

- муниципаль мәгълүмат системасы заказчысы (алга таба - заказчы) - жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты, законнарда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә мәгълүматка ия булучының хокукларын гамәлгә ашыручы һәм жирлекнең муниципаль мәгълүмат ресурсының дөреслеген, актуальлеген һәм ачыклыгын тәэмин итүче затлар;

- муниципаль мәгълүмат системалары реестры - муниципаль мәгълүмат системасы, анда электрон формаль рәвештә муниципаль мәгълүмат системалары структурасы һәм эчтәлеге тасвиirlанган (алга таба - Реестр).

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган башка төшенчәләр «Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба - контракт системасы турыннагы

федераль закон) һәм «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәэмин итү турында» 2009 елның 9 февралендәге N 8-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән мәгънәләрендә кулланыла.

1.3. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән туплана торган муниципаль мәгълүмат системаларына жирлекнең башкарма комитетына караган искәрмә хокуклары.

1.4. Муниципаль мәгълүмат системалары жирлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм төрле дәрәҗәдәге хакимият органнары арасында мәгълүмат алмашуны тәэмин итү максатларында төзелә.

II. Муниципаль мәгълүмат системаларының төп бурычлары һәм аларны төзү һәм эксплуатацияләү принциплары

2.1. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзү һәм эксплуатацияләү буенча жирлекнең жирле үзидарә органнары эшчәнлеге нәтижәле һәм сыйфатлы муниципаль идарәне тәэмин итүгә, жирлекнең социаль һәм икътисадый үсешенең стратегик һәм оператив бурычларын хәл итүгә юнәлтелергә тиеш.

2.2. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзү һәм эксплуатацияләү өлкәсендә төп принциплар түбәндәгеләр:

- законлылык;
- мәгълүмати-технологик инфраструктура элементларын унификацияләү, типовой чишелешиләрдән файдалану;
- жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә максималь мәгълүмат бирү;
- системалы якын килү;
- муниципаль мәгълүмат системаларын интеграцияләү.

2.3. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системалары эшчәнлегенең төп принциплары түбәндәгеләр:

1) һәркем очен мөмкин булган мәгълүматның ачыклыгы һәм ачыклыгы;

2) контракт системасы турында федераль законда каралган бердәм таләпләрдән, принциплардан һәм алымнардан, Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән сатып алулар өлкәсендә региональ һәм муниципаль мәгълүмат системаларына карата Россия Федерациисенең башка норматив хокукий актларында бердәм таләпләрдән файдалану.

3) тышкы системалар белән интеграцияләү юлы белән мәгълүматны икеләтә кертүне төшереп калдыру;

4) мәгълүматтан файдалануны чикләү белән тәэмин ителә торган муниципаль мәгълүмат системаларында катнашучыларның мәгълүматы конфиденциальлелеге.

2.4. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзү һәм эксплуатацияләү өлкәсендә төп бурычлар:

- яңа мәгълүмати системалар булдыру, шулай ук булган муниципаль мәгълүмат системаларын үстерү һәм камилләштерү;

- кабатлануны бетерү һәм мәгълүмати системалардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру;
- гражданнар һәм оешмаларның мәгълүмattan файдалану хокукин гамәлгә ашыруны тәэмmin итү;
- жирле үзидарә органнары эшчәнлеген сыйфатлы һәм нәтижәле мәгълүмати тәэмmin итү, шулай ук мәгълүмати, шул исәптән электрон хезмәттәшлекне камилләштерү өчен шартлар тудыру;
- муниципаль мәгълүмат системаларын төзүгә, модернизацияләүгә, сатып алуға һәм эксплуатацияләүгә бюджет чыгымнарын оптимальләштерү;
- муниципаль мәгълүмат системаларын төзүгә һәм эксплуатацияләүгә ярдәм итә торган хокукый һәм икътисадый механизмнар булдыру;
- мәгълүматны яклау.

2.5. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы түбәндәге бурычларны хәл итү өчен билгеләнгән:

1) заказчылар тарафыннан планлаштыруны автоматлаштыру һәм аларга мәгълүмати-аналитик ярдәм күрсәтү, сатып алуларны гамәлгә ашыру, шулай ук товар сатып алуларны, эшләр башкаруны планлаштыру, тәэмmin итүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләү һәм контрактларны, гражданлық-хокук шартнамәләрен башкару этапларында мониторинглау.

2) бердәм мәгълүмат системасында аны эксплуатациягә керткәнче урнаштырылырга тиешле мәгълүматны гомуморсия рәсми сайтында урнаштыруны автоматлаштыру;

3) сатып алулар өлкәсендә аны файдалануга керткәннән соң бердәм мәгълүмат системасы белән мәгълүмати хезмәттәшлекне тәэмmin итү;

4) үзәкләштерелгән сатып алулар вакытында (вәкаләтле органнар, вәкаләтле учреждениеләр катнашында сатып алуларда) һәм максуслаштырылган оешмалар катнашында электрон имза акчаларыннан файдаланып, электрон формада мәгълүмати хезмәттәшлекне автоматлаштыру һәм тәэмmin итү;

5) муниципаль район бюджетын һәм жирлек бюджетын үтәүнен автоматлаштырылган системалары белән мәгълүмати хезмәттәшлекне автоматлаштыру һәм тәэмmin итү.

III. Муниципаль берәмлекләрдә мәгълүмат системаларын төзү, сатып алу һәм эксплуатацияләү

3.1. Муниципаль мәгълүмат системалары түбәндәге процесста төзелә торган, эшкәртелә һәм туплана торган мәгълүмат нигезендә төзелә һәм файдаланыла:

жирлекнән жирле үзидарә органнары эшчәнлеге;

жирле үзидарә органнарының хакимиятнең федераль һәм региональ органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мәгълүмати хезмәттәшлеке.

3.2. Муниципаль мэгълүмат системалары жирле үзидарэ органнары каары белөн, жирлек башкарма комитетының каары рөвешендэ, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән төзелә.

Жирлекнең башкарма комитеты, «Дәуләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федеरаль законда караган таләпләрне исәпкә алыш, жирлекнең муниципаль ихтыяжлары өчен муниципаль мэгълүмат системасын төзу буенча хезмәтләр күрсәтүгә заказ урнаштыра.

3.3. Муниципаль мэгълүмат системаларын эшләү (булдыру) аларны эшләү (булдыру) өчен техник мөмкинлек булган очракта гамәлгә ашырыла.

3.4. Мэгълүмат системасын эшләү турында каар кабул ителгән очракта жирлекнең башкарма комитети вәкилләре һәм мэгълүматлаштыру өлкәсендә башка квалификацияле белгечләр катнашында эш төркеме төзелә, ул автоматлаштыру объектын тикшерә һәм муниципаль мэгълүмат системасын эшләүгә мәжбүри тәртиптә мэгълүмат системасына таләпләр, мэгълүматны яклау ысуллары һәм ысуллары булган техник бирим төзи.

Мэгълүмат системасын эшли башлау өчен эшче төркемнең барлық катнашучылары тарафыннан имзаланган техник бирим нигез булып тора.

3.5. Муниципаль мэгълүмат системасын файдалануга керту эксплуатациягә керту эксплуатациягә жаваплы системаны билгеләү һәм мэгълүматны яклау турында мэгълүмат булган жирлек башкарма комитеты каары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.6. Муниципаль мэгълүмат системаларын эксплуатацияләү тәртибе, гамәлдәге законнар таләпләрен исәпкә алыш, оператор тарафыннан билгеләнә.

3.7. Сатып алулар өлкәсендә контракт системасын мэгълүмати тәэммин итү максатларында жирлекнең башкарма комитеты сатып алулар өлкәсендә региональ һәм муниципаль мэгълүмат системаларына карата Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән бердәм мэгълүмат системасы белән интеграцияләнгән сатып алулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасын төзергә хокуклы.

Элеге система тәэммин итәргә тиеш:

контракт системасы турында Федераль законның 1 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән мөнәсәбәтләр кысаларында сатып алулар өлкәсендә контракт системасында катнашучыларга мэгълүмат (шул исәптән автоматлаштырылган) булдыру, эшкәрту, саклау һәм бириү;

2) туры килүне тикшереп тору:

а) заказчыга расланган һәм житкерелгән сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен финанс белән тәэммин итү күләме турында мэгълүматка, сатып алулар планнарына кертелгән финанс белән тәэммин итү күләме турында мэгълүмат;

б) сатып алуларның план-графигына кертелгән мэгълүмат (алга таба шулай ук - план-графика), сатып алулар планнарында булган мэгълүмат;

в) сатып алулар башкару турында хәбернамәләрдә булган мэгълүмат, закупкалар турындагы документларда, план-графиклардагы мэгълүматта;

г) сатып алулар түрүндеги документлардагы житкерүчелөрне (подрядчыларны, башкаручыларны) билгелөү беркетмөлөрендөгө мәгълүматны;

д) контракт проекты шартларын тәэмин итүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгелөү беркетмәсендә булган контракт төзелүче сатып алуда катнашучыга электрон документ рәвешендә жибәрелә торған контракт проекты шартларын;

е) заказчылар тарафынан төзелгөн контрактлар реестрына көртөлгөн контракт түрүнде мәгълүмат, контракт шартлары;

3) контракт системасы түрүнде Федераль законда каралған электрон документларны имзалау өчен көчәйтөлгөн квалификацияле булмаган электрон имза (алға таба - көчәйтөлгөн электрон имза) күллану;

4) житкерүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгелөудө электрон документ рәвешендө катнашуга заявкалар бирү, шулай ук сатып алуны гамәлгә ашыру түрүнде хәбәрдә курсәтелгөн көнгө һәм вакытта мондый заявкаларга керү мөмкинлеген ачу. Шул ук вакытта сатып алуларда катнашучыларга әлеге файдалану мөмкинлеген ачу түрүнде реаль вакыт режимында мәгълүмат алу мөмкинлеге тәэмин итөлөргө тиеш.

3.8. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системаларының эшләве һәм алардан файдалану тәртибе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендеге «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә региональ һәм муниципаль мәгълүмат системаларына Бердәм таләпләр түрүнде» 1091 номерлы карапы белән билгеләнгән үзенчәлекләрне һәм таләпләрне исәпкә алып, әлеге Нигезләмә белән билгеләнә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендеге 1091 номерлы карапы белән расланган бердәм таләпләр "Интернет" мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә бердәм мәгълүмат системасының бердәм сайтында дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә бердәм мәгълүмат системасы белән тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы үзара хезмәттәшлекендә күлланылырга тиеш.

3.9. Әлеге Нигезләмәнен 3.7 пункттында курсәтелгөн мәгълүмати системаларны бердәм мәгълүмат системасы белән интеграцияләү түбәндәгө юллар белән гамәлгә ашырыла:

1) курсәтелгөн системаларның бердәм мәгълүмат системасы белән бердәм мәгълүмат системасына гарантияләнгән тапшыруны һәм анда электрон документлар һәм мәгълүмат урнаштыруны тәэмин итә торған, контракт системасы түрүнде Федераль законда каралған мәгълүмат системасы белән мәгълүмати үзара бәйләнеше. Мондый электрон документлар һәм мәгълүматны формалаштыру сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системаларында гамәлгә ашырылса, мондый электрон документларны һәм мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасында урнаштыру сроклары түрүнде Федераль законда каралған санны исәпләү мондый электрон документлар һәм мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасына керү вакытын теркәү мизгеленнән башлана;

2) күрсөтлөгөн мәгълүмат системаларыннан бердем мәгълүмат системасы белешмәләре базаларыннан файдалану;

3) күрсөтлөгөн системаларда эшкәртелә торган мәгълүматка карата бердем технологик һәм лингвистик таләпләр билгеләү;

4) сатып алулар турында мәгълүматны рәсми сайтта урнаштыру.

3.10. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасында урнаштырылырга тиешле мәгълүматны формалаштыру тәртибе, әлеге системаны төзегендә һәм эксплуатацияләгендә кулланыла торган мәгълүмати технологияләр һәм техник чаралар, контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындагы 10 өлеше таләпләрен үтәү максатларында дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә бердем мәгълүмат системасы булган муниципаль мәгълүмат системасын әлеге системаларны теркәгәннән соң, контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган тәртиптә гамәлгә ашыру максатларында интеграцияләү мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта муниципаль мәгълүмат системасын бердем мәгълүмат системасында теркәү контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлеше нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Бердем мәгълүмат системасы белән интеграцияләнгәннән соң сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы башка мәгълүмат системалары белән хезмәттәшлекне тәэмин итәргә тиеш.

3.11. Муниципаль мәгълүмат системалары операторлары мәгълүмат системаларыннадагы мәгълүматның дөреслеге, шулай ук жирлекнең хокукий актларында башкасы билгеләнмәгән булса, аны вакытында актуальләштергән өчен жаваплы.

IV. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану

4.1. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану, жирлекнең тиешле мәгълүмат ресурсларыннан файдалану тәртибен билгели торган каарлары (норматив хокукий актлары) нигезендә муниципаль мәгълүмат системалары операторлары белән килештереп башкарыла.

4.2. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан жирле үзидарә органнары мәнфәгатьләрендә файдалану, органнар арасында мәгълүмати алмашу, аларның компетенциясе һәм эшчәнлеге мәсьәләләре буенча түләүсез нигездә башкарыла.

4.3. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан (тиешле муниципаль мәгълүмат системасыннан мәгълүмат алу) кызыксынучы зат муниципаль мәгълүмат системасы операторына юллама нигезендә башкарыла.

4.4. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.5. Конфиденциаль мәгълүмат категориясенә яисә шәхси мәгълүматларга карамаган муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану элемтә һәм

мэгълүмат чөлтэрләре, Интернетны да керте, аша гамэлгэ ашырылырга мөмкин.

4.6. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасында бердэм мэгълүмат системасында кулланыла торган белешмәлек, реестрлар һәм классификаторлар кулланылырга тиеш.

4.7. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасы һәм бердэм мэгълүмат системасы арасында мэгълүмат алмашуга таләпләр, телекоммуникация каналлары буенча мэгълүмат тапшыруның ысуулары, сроклары (чорлылыгы) мондый алмашу кысаларында бердэм мэгълүмат системасын куллану тәртибе белән билгеләнә, аны билгеләү контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган.

4.8. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасыннан бердэм мэгълүмат системасына тапшырыла торган мэгълүмат һәм документлар бердэм мэгълүмат системасында һәм контракт системасы турында Федераль законның 5 статьясындагы 3 өлешендә каралган электрон мәйданчыкларда көчәйтелгән электрон имза белән имзалана.

4.9. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасы төбәк һәм муниципаль системалардан файдаланучыларның тәүлек буе түләүсез файдалана алуын тәэмин итәргә тиеш (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендәге каары белән расланган 12 һәм 13 бердэм таләпләрдә каралган очраклардан тыш). N 1091) күрсәтелгән системаларда урнаштырылган мэгълүматка танышу һәм файдалану өчен, шулай ук аны автоматик (кешे катнашыннан башка) программа-аппарат чаралары белән эшкәрту өчен.

4.10. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасы мондый системадагы мэгълүматны бердэм мэгълүмат системасында урнаштыруны тәэмин итәргә тиеш, шул исәптән аны "Интернет" мэгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтта бастырып чыгару максатларында.

4.11. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасы экран формаларын тиешле мэгълүматлар белән тутыру, электрон документны әлеге системаларның тиешле бүлегендә аерым файл рәвешендә, шулай ук региональ һәм муниципаль системаларның башка мэгълүмат системалары белән үзара хезмәттәшлеке юлы белән урнаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

4.12. Сатып алуулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасын программалы тәэмин итү түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

а) электрон документлар һәм мэгълүмат хәрәкәте тарихы турында, шул исәптән муниципаль системада мэгълүматны формалаштыру, имзалау, урнаштыру, үзгәрту һәм алу, мондый гамәлләрнең төгәл вакыты һәм эчтәлеке турында белешмәләрне, шулай ук күрсәтелгән гамәлләрне гамәлгә ашыручы затлар турында мэгълүматны теркәү һәм саклау;

б) муниципаль системада урнаштырылган мэгълүматның бөтенлеке һәм һәркем файдалана алырлык булыу;

в) мэгълүматны муниципаль системада урнаштыру датасын һәм вакытын, шулай ук бу системада мэгълүматның соңғы үзгәрүү датасын һәм вакытын билгеләү мөмкинлеге бирү;

- г) әлеге системалардан файдаланучыларның корректлы булмаган гамәлләре вакытында муниципаль системаның эшкә сөләтлелеген саклап калу;
- д) муниципаль системаның яисә аның компонентларының базасын торғызу максатларында мәгълүматның һәм документларның резерв күчермәсе.

V. Муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу

5.1. Муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу Гамәлгә тапшырылган муниципаль мәгълүмат системалары турында белешмәләр реестрына керту буенча гамәлләр жыелмасыннан гыйбарәт. Мәгълүмат системасының аерылгысыз өлешен тәшкил итүче мәгълүмати ресурслар аның составында исәпкә алына.

Муниципаль мәгълүмат системалары реестрын төзү, алыш бару һәм техник яктан тәэмин итү функцияләрен жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән Реестр операторы гамәлгә ашыра.

5.2. Реестр тубәндәге максатларга ирешү өчен төзелә:

- яңа төзелгән, гамәлдәге һәм бетерелгән муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алуға нигезләнгән муниципаль мәгълүмат системаларының бердәм мәгълүмат кырын булдыру;
- мәгълүмат ресурсларыннан санкцияләнгән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү;
- идарәне мәгълүматлаштыру өлкәсендә программа һәм техник чишелешләрне унификацияләү;
- муниципаль мәгълүмат системалары һәм алардагы муниципаль мәгълүмат ресурслары турында статистик мәгълүматлар туплау һәм алар нигезендә аналитик мәгълүмат формалаштыру;
- муниципаль мәгълүмат системаларын үстерү тенденцияләрен анализлау.

5.3. Реестрда әлеге Нигезләмәнең 1 нче күшымтасы нигезендә белешмәләр бар һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтына урнаштырыла.

5.4. Реестрның оператив идарәсе мәгълүматны керту процессларын автоматлаштыруның махсуслаштырылган чарапарыннан файдаланып, тиешле мәгълүматлар базасын озата барып, гамәлдәге классификаторлар һәм кодлардан файдаланып, шундай ук билгеләнештәге автоматлаштырылган системалар белән интеграцияләнә.

5.5. Реестр кулланучылары Реестр операторы тарафыннан билгеләнә.

5.6. Реестр кулланучылары:

- Реестр мәгълүматыннан файдалана ала;
- Реестр мәгълүматлары нигезендә формалаша торган аналитик һәм белешмә материаллар алалар;
- Реестр операторына үз тәкъдимнәрен һәм муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу процедуralарын юллыйлар.

5.7. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасының программалы тәэмин ителеше һәм техник чарапары электрон журналда күрсәтелгән системада мәгълүмат булдыру һәм урнаштыру операцияләрен исәпкә алуны, шулай ук аннан контракт системасы турында Федераль законда

каралган мэгълүматны һәм документларны бердәм мэгълүмат системасына күчерүне тәэммин итәргә һәм суд, хокук саклау органнары һәм сатып алулар өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле органнар гарызнамәләре буенча Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә һәм очракларда әлеге электрон журналлардан өзөмтәләр формалаштырырга (төзергә) мөмкинлек бирергә тиеш.

5.8. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мэгълүмат системасы әлеге системада урнаштырыла торган мэгълүматны 10 ел дәвамында, әгәр Россия Федерациясенең норматив хокукий актларында башкасы каралмаган булса, саклауны тәэммин итәргә тиеш.

VI. Реестрны формалаштыру тәртибе

6.1. Реестрга керту өчен файдаланыла торган муниципаль мэгълүмат системалары турында белешмәләр тапшыру бурычлары муниципаль мэгълүмат системалары операторларына йөкләнә.

6.2. Муниципаль мэгълүмат системаларын Реестрга керту өчен муниципаль мэгълүмат системалары операторлары вәкаләтле белгечкә түбәндәгे документларны тапшыра:

- әлеге Нигезләмәнең 2 нче күшымтасы нигезендә форма буенча гариза;
- әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә муниципаль мэгълүмат системасының (электрон һәм кәгазь вариантларда) теркәү картасы;
- мэгълүмат системасын классификацияләү операторы тарафыннан гамәлдәгә законнар нигезендә шәхси мэгълүматларның мэгълүмат системасы классын урнаштыру акты (шәхси мэгълүматларның мэгълүмат системасында эшкәртелгән очракта).

6.3. Кергән документлар 6.2 пункты нигезендә 14 көнгә кадәр карала. Кабул ителгән карап нәтижәләре буенча мөрәҗәгать итүчегә дәлилләнгән язма жавап жибәрелә.

6.4. Исәпкә алу объекты турында күрсәткечләр реестрина керту нәтижәләре буенча мөрәҗәгать итүчегә әлеге Нигезләмәнең 4 нче күшымтасы нигезендә форма буенча документ бирелә.

6.5. Реестрга түбәндәгे очракларда мэгълүмат системалары турында мэгълүмат кертелми:

- тапшырылган документларның һәм аларда булган белешмәләрнең гамәлдәгә законнар таләпләренә туры килмәве;
- хисап объекты турында дөрес булмаган һәм (яисә) тулы булмаган мэгълүмат күзаллаулары.

VII. Реестрга үзгәрешләр керту

7.1. Реестрга үзгәрешләр түбәндәгә очракларда кертелә:

- яңа муниципаль мэгълүмат системасын файдалануга керту;
- гамәлдәгә муниципаль мэгълүмат системаларына үзгәрешләр керту;

- муниципаль мәгълүмат системаларын эксплуатацияләүне тұктату, шулай ук алар нигезендә яна мәгълүмат системалары булдыруға кiterə торған гамәлдәге муниципаль мәгълүмат системаларына шактый үзгәрешләр, өстәмәләр керту.

7.2. Реестрга үзгәрешләр керту муниципаль мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан бирелә торған мәгълүматлар нигезендә Реестр операторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

7.3. Реестрдагы мәгълүматны үзгәрту тұрындағы белешмәләр әлеге Нигезләмәнен 7.1 пунктінде күрсәтелгән хәлләр барлықка килгән вакыттан алып 10 көн әчендә Реестр операторына мәгълүмат системасы операторы тарафыннан жибәрелә.

7.4. Реестрга үзгәрешләр керту тұрындағы документларны карау алар кергән көннән алып 2 атна әчендә гамәлгә ашырыла, муниципаль мәгълүмат системасы операторы кабул ителгән карап тұрында хәбәр итә.

7.5. Реестр операторы Реестрга кертелә торған үзгәрешләр тұрындағы мәгълүматларны сакларга тиеш.

VIII. Муниципаль мәгълүмат системаларында булган мәгълүматны һәм муниципаль мәгълүмат ресурсларын яклау

8.1. Мәгълүматны яклау түбәндәгеләргә юнәлдерелгән хокукий, оештыру һәм техник чараптар кабул итудән гыйбарәт:

- мәгълүматны хокуксыз файдаланудан, юкка чыгарудан, модификацияләүдән, блоклаудан, туплаудан, бирүдән, таратудан, шулай ук мондый мәгълүматка карата башка хокуксыз гамәлләрдән яклауны тәэмин итү;
- чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген саклау;
- мәгълүмattan файдалану хокукин гамәлгә ашыры.

8.2. Муниципаль мәгълүмат системалары операторлары түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

- мәгълүмattan файдалану хокуки булмаган затларға мәгълүмattan рөхсәт ителмәгән файдалана алуны булдырмау һәм (яисә) аны тапшыру;
- мәгълүматка рөхсәт ителмәгән фактларны вакытында ачыклау;
- мәгълүмattan файдалану тәртибен бозуның тискәре нәтижәләре мөмкинлеген кисәтү;
- мәгълүматны эшкәртүнең техник чарапарына йогынтыны булдырмау, нәтижәдә аларның эшчәнлеге бозыла;
- муниципаль мәгълүмат системасындағы белешмәләрнең резерв күчермәсе;
- аңа карата санкциясез керү нәтижәсендә модификацияләнгән яисә юк ителгән мәгълүматны кичекмәстән торғызу мөмкинлеге;
- мәгълүматның яланғанлығы дәрәжәсен дайми контролльдә тоту.

8.3. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзегендә һәм эксплуатацияләгендә кулланыла торған мәгълүматны яклау методлары һәм ысуллары гамәлдәге законнар таләпләренә туры килергә тиеш.

8.4. Мэгълүматны ялау буенча гамэлдэгэе законнаар талэплэрэн үтэу өчен жаваплылык муниципаль мэгълүмат системалары операторларында ята.

8.5. Сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасын төзегэндэ һәм файдаланганда мэгълүматны ялау өлкэсендэгэ мөнәсәбәтләрне, шулай ук электрон имзаны куллану өлкэсендэгэ талэплэрне жайга сала торган Россия Федерациясенең закон һәм башка норматив хокукий актларында каралган талэплэр үтәлергэ тиеш.

8.6. Сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасы эшендэ планлы тәнәфесләрнең суммар дәвамлылыгы бердәм мэгълүмат системасы эшендэ планлы тәнәфесләрнең суммар дәвамлылыгына куела торган талэпләргә туры килергэ тиеш.

Мэгълүмати системалардан файдаланучыларның сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасында урнаштырылган мэгълүматка керүе мөмкин булмаган планлы техник эшләр үткәру зарурлыгы булганда, бу хакта хәбәр рәсми сайтының төп битендэ (ул булганда) эшләр башланганчы кимендә бер тәүлек кала, шулай ук бердәм мэгълүмат системасының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

8.7. Сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасы эшендэ планнан тыш өзеклекләр барлыкка килгән очракта, бу системада урнаштырылган мэгълүммәттән мэгълүмат системаларыннан файдаланучыларның файдалана алуын тәэммин итү мөмкинлеге булмауга китерерлек йә сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасыннан мэгълүматны бердәм мэгълүмат системасына тапшыру мөмкинлеге булмаган очракта, сатып алулар өлкэсендэ муниципаль мэгълүмат системасының рәсми сайтында (алар булган очракта), шулай ук керү мөмкинлеге туктатылғаннан соң 2 сәгатьтән артмаган вакытта бердәм мэгълүмат системасының рәсми сайтында мэгълүматны алу мөмкинлеген туктату сәбәпләре, датасы һәм вакыты, шулай ук мэгълүматны яңадан алу датасы һәм датасы курсәтелгән белдерү урнаштырыла.

Муниципаль берәмлекләрдә мэгълүмат
системалары турындагы нигезләмәгә
1 нче күшымта

МӘГЬЛҮМАТЛАР

1. Гомуми белешмәләр (объектның теркәү номеры, исеме, билгеләнеше, функцияләре, эшләү стадиясе һәм чираты, структурасы, эчтәлеге).
2. Реестрда объектны теркәү түрында (белешмәләрне теркәү датасы, белешмәләрне үзгәртү датасы, объект түрында белешмәләрне төшереп калдыру датасы, объектны теркәү өчен нигез).
3. Мәгълүмати системаны формалаштыру һәм актуальләштерү чыганаклары (алга таба - ИС) түрында, яңарту чоры түрында.
4. ИС төзү, эксплуатациягә керту өчен нигез булган документлар түрында.
5. Гамәлгә керту елы түрында.
6. Финанслау чыганаклары һәм күләмнәре түрында.
7. ИС уйлап табучы, уйлап табучы яғыннан ИСны хуплау срогы түрында.
8. ИС операторы түрында.
9. ИС эшчәнлеге тәртибен билгели торган документлар түрында.
10. Эшләү һәм гамәлгә ашыру тирәлеге түрында (операция системасы, мәгълүматлар базалары белән идарә итү системасы), озата бару технологияләре һәм мәгълүматны эшкәртү режимы, Интернет чөлтәренә тоташтырулар барлыгы түрында.
11. ЯС жайлланмасы урыны түрында.
12. ИС тагы лицензияләр, сертификатлар, таныклыклар, аттестатлар түрында.
13. ИС ның тышкы файдаланучылары түрында.

(Бланкта)

берәмлекләрдә мәгълүмат системалары
түрындагы нигезләмәгә
2 нче күшымта

Авыл
башлыгына _____

жирлеге

Муниципаль мэгълүмат системалары реестрына керту турында
ГАРИЗА

1. _____
(гариза бирүче оешманың тулы исеме)
исеменнэн _____ реестрда теркәүне сорый
(Ф.И.А. житәкчө)
муниципаль мэгълүмат системалары

(мэгълүмат системасының тулы исеме)

2. Муниципаль мэгълүмат системалары турындагы нигезләмә белән таныш.
3. Документларны карау һәм исәпкә алу процессында безгә оештыру хәкимчылык үзара хезмәттәшлек мәсьәләләре буенча оператив хәбәр итү өчен, без вәкаләтле

(Ф.И.Аи., вәкаләтле зат вазыйфасы,

тел., факс, E-mail)

4. Безнең реквизитлар:

Исем:

Почта адресы:

Телефон, факс:

e-mail:

http:

5. Түбәндәге документлар исемлеге:

1. Мэгълүмат системасын эксплуатациягә керту турында күрсәтмә бирү документының күчермәсе.
2. Муниципаль мэгълүмат системасының теркәү картасы.
3. Шәхси мэгълүматларның мэгълүмати системасын классификацияләү акты (кирәк булганда).

4. _____

6. Гаризада һәм күшымтада бирелә торган документлардагы белешмәләрнең дөреслеген түбәндәгеләр раслый:

Вазыйфа _____

ФИАи _____

МӨНЕР УРЫНЫ

Муниципаль берәмлекләрдә мэгълүмат
системалары турындагы нигезләмәгә
3 нче күшымта

Муниципаль мэгълүмат системасында
ТЕРКӘЛҮ КАРТАСЫ

1.	Тұлы исеме	
2.	Кыскартылған исеме	
3.	Объектны билгеләү	
4.	Объект функцияләре	
5.	Стадия һәм эшләнмәләр чираты	
6.	Объект структурасы	
7.	Объектның әчтәлеге	
8.	ИС формалаштыру һәм актуальләштерү чыганаклары	
9.	Янарту чоры	
10.	Исеме, датасы, документның номеры - ИС (модернизацияләү) булдыру өчен нигезләр	
11.	Исеме, датасы, документның номеры - ИСны эксплуатациягә кертү өчен нигез	
12.	Гамәлгә кертү елы	
13.	Бюджет charalарын финанслау күләме	
14.	Башкаручының исеме (өзөрләүче)	
15.	Эшкәртүче яғыннан ярдәм итү сробы	
16.	Оператор	
17.	ИС урнаштыру урыны	
18.	ИС эшчәнлеге тәртибен билгели торган документ (документның исеме, датасы һәм номеры)	
19.	Мәгълүматны эшкәртү режимы (кулланучы, күпкулланучы)	
20.	челтәренә тоташу булу Интернет	
21.	Уздыру технологияләре һәм керү мөмкинлеген оештыру	
22.	Эшләү һәм гамәлгә ашыру тирәлеге түрүнда мәгълүматлар (ОС*, СУБД*)	
23.	ИС ка лицензияләр, сертификатлар, таныклыклар, аттестатлар исемлеге (номерлары, бириү датасы, эш итү вакыты, кемгә	

	həm kəm tarafyinnan birelgən)			
24.	Тышкы файланучылар (оешмалар) исемлеге (ИС həm aça kərə torqan ИР***** * * * * * * * * * * тышкы файланучылар тараfyinnan кулланыла торган документларны күрсəтергə)			
25.	ИС*****кулланган хəzmətlər исемлеге			
Хəzmətnəq реестр номеры	Хəzmətnəq исеме	Файдалану ысулы	Искərmə	
26.	Өстəмə белешмəлər			
27.	Интернет чeltərendə реестрның электрон версияндə ИС турында тəp белешмələrне урнаштыру		эйе юк (нигезлəy)	

*ОС - операция системы.

** СУБД - мəгълүматлар базасы белəн idarə itu системы.

* * * * ИР - мəгълүмат ресурсы.

* * * * БД - мəгълүматлар базасы.

* * * * Жирлекneq башкарма комитеты тараfyinnan күрсəтелгən хəzmətlər реестры нигезендə гражданнарга həm oeshmalarга.

Муниципаль берəмлеклərde мəгълүмат системалары турындагы нигезлəməgə
4 нче күшyмтə

Муниципаль мəгълүмат системалары
ИСЕМЛЕГЕ

РЕЕСТР

№ _____ исәпкә алу объектының идентификация коды

(мәгълүмат системасының тұлы исеме)

(мәгълүмат системасы операторы)

Реестрга белешмәләр көртү датасы _____

Вазыйфа _____
_____ ФИАи